

Nr. 357 | 1933 M.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ort. rom. de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramureș.

Preasfințiților frați Episcopi, Venerabilelor consilii eparhiale, onoraților deputați congresuali, iubitului cler și popor din mitropolia Noastră, dar și milă dela Dumnezeu Tatăl și binecuvântarea Noastră arhierescă.

Având în vedere dispozițiile Art. 38 din Legea pentru organizarea Bisericii ortodoxe române și dispozițiile §§-ilor 151 și 152 din Statutul organic votat în congresul național-bisericesc din 1868, convocăm și prin aceasta declarăm convocat **congresul național-bisericesc** al mitropoliei noastre în sesiune ordinară în biserica catedrală din Sibiu, pe ziua de **14 Octombrie a. c., ora 9 a. m.** în care zi, după terminarea serviciului divin, va urma imediat deschiderea congresului și vor începe lucrările lui, conform regulamentului intern.

Dat în reședința Noastră arhiepiscopescă mitropolitană din Sibiu, la 27 Septembrie 1933.

(ss) Nicolae,
Arhiepiscop și Mitropolit.

P. S. Sa Episcopul Grigorie la Buteni.

Neobositul nostru arhipăstor a binevoit a lua în programa vizitațiilor canonice de toamnă și tractul Buteni. Duminecă în 1 Octombrie a. c. Prea Sfinția Sa Episcopul Dr. Grigorie Gh. Comșa, dimpreună cu păr. Consilier referent eparhial Mihailu Păcățianu și diaconul catedralei M. Măcinic, a pontificat sf. liturghie în sf. biserică din Buteni.

La ora 9 a. m. înaltul prelat, într'o trăsură de gală, însoțit de suita Sa, apare în fața sf. biserici în acordurile melodioase ale muzicii bisericii. În ușile principale ale bisericii preoțimea, îmbrăcată în odăjdii strălucite, oferă Prea Sf. Sale mantia arhierescă și cârja ca simbol al înaltei stăpâniri bisericești. La sfânta liturghie au asistat următorii: arhimandritul Atanasie Popescu, Starețul sf. Mănăstiri Izbuc—Bihor, consilierul eparh. M. Păcățian, protoiereul Butenilor Ștefan R. Lungu, preoții: Iuliu Bodea, Ioan Cosma, Ioan Giurgiu, Dumitru Popa, Ștefan Rusu, Dimitrie Manățe, Ioan Bogdan, Coriolan Tirla, Sinesle Tăutan, Lazar Ioja, Nicolae Binchiciu, Aurel Ionuș, Ilie Moise. Sf. liturghie s'a pontificat cu un fast deosebit. Biserica eră arhiplină. În asistență am remarcat toate notabilitățile din centru și jur, au fost reprezentate toate autoritățile locale.

Solemnitatea serviciului și în special vocea puternică și fascinantă a Prea Sf. Sale, a încătușat așa zicând pe cel prezenți. Deosebit de impresionant a fost actul hirotonirii diaconului Ternicean întru presbiter pentru parohia Vădas. Credincioșii, chiar și sectarii prezenți își puteau da seama perfect de bine, despre taina preoției, care își trage originea din timpurile apostolice. Răspunsurile liturgice le-a dat corul și fanfara bine instruite și conduse de Dl. Ruja Gavrilă. În cursul sf. liturghii a mai cântat cu multă precizie corul bisericii din comuna Chișindia sub conducerea cantorului Cornea.

După terminarea sf. liturghii, s'a făcut o procesiune extraordinar de impozantă dela sf. biserică la casa culturală nou zidită. În fruntea procesiunii trec praporii, urmează grădina de copii, școala primară, în frunte cu membrii corpului didactic, Societatea femeilor ortodoxe române, în frunte cu D-na președintă, Societatea tineretului Societății Sf. Gheorghe, Oastea Domnului, se înșiruiesc diaconii, preoții celebranți, iar sub un baldachin pompos Prea Sfinția Sa Episcopul Dr. Grigorie Gh. Comșa,

urmează apoi un public imens — credincioși din comuna Buteni, Șebiş, Chișindia, Bârsa, etc.

A fost o procesiune cum nu s'a mai văzut în loc. Streinii minoritari, cari au participat, încă au lăudat și au admirat splendoarea cultului nostru bisericesc.

În fața Casei Culturale Prea Sf. Sa și preoțimea asistentă pontifică sfințirea apei, stropind cu aghiasmă Casa Culturală și crucea de piatră nou ridicată.

După terminarea actului de sfințire, protoiereul Ștefan R. Lungu își rostește de pe un podiu improvizat raportul-predică, plecând dela ideea: „Precum trupul fără suflet mort este, asemenea și credința fără fapte este moartă”. (Iacov. 2, 26). Arată credincioșilor, că în vremurile noastre de anarhie morală și desmăț material, când lumea și-a pierdut cumpătul, nimic nu ne mai poate salva, decât credința creștinească.

Ea este forța care ne dă noul puteri în drumul vieții și care ne ridică victorioși deasupra greutăților și val-vârtejurilor vieții. Slujitorii lui Hristos bine vestesc oamenilor o credință luminată, care se poate armoniza cu știința, precum și cu toate aspirațiunile superioare ale sufletului omenesc. Casa-culturală nou edificată răspunde tocmai acestei necesități de a răspândi lumina culturii creștine. Lipsa de cultură coboară neamurile, iar prin adevărata cultură neamurile se înscriu în cartea vecinicii. Edificarea a costat, afară de material, circa 170.000 Lei, care s'a acoperit din diferite ofrande și donațiuni. Mulțumește Prea Sf. Sale în numele credincioșilor pentru emoționantele clipe sufletești datorite prin înalta sa vizită și consacrarea casei culturale, urându-i depline puteri trupești și sufletești și bătrânețe unse. Mulțumește apoi tuturor acelor cari au sprinjit edificarea și în special preotului Ioan Cosma, care a obosit nespun de mult și a jertfit din ale sale, precum și Dlui primpretor Dr. Ștefănică Florian, care ne-a dat întreg concursul.

Adresează apoi credincioșilor cuvinte duioase, predând localul destinațiunii sale.

Prea Sf. Sa Episcopul Dr. Grigorie Gh. Comșa rostește apoi o magistrală predică, răspândind lumina Evangheliei cu putere multă. Nu știa ce să admiri mai mult, figura impozantă și fascinantă a predicatorului, frumsețea mărgăritarilor biblice expuse, ori calitățile oratorice care au subjugat. A atins cu mare competență problema culturii, a concubinajului, a sectarismului destructiv, îndemnând mulțimea credincioșilor să viețuiască creștinește ascult

tând de conducătorii săi firești. Glasul sângelui și al sufletului românesc ne cheamă să ne adunăm în iubire frățescă sub acoperișul casei culturale. Predica se termină în ovațiuni nesfârșite. Procesiunea se îndreaptă apoi spre casa protopopească, unde a fost găzduit Prea Sf. Sa Episcopul. Cortegiul pleacă apoi spre sfânta biserică, unde urmează încheierea serviciului. Toată lumea a rămas încântată și entuziasmată de grandioasa manifestare religioasă.

La 1^{1/2}, se servește un banchet în onoarea Prea Sf. Sale în sala de conferință a casei tractuale. Participă reprezentanții tuturor autorităților și păturilor sociale într'o caldă atmosferă. Intre participanți am remarcat pe Dnii următori Dr. A. Horga, deputat sinodal, Dr. M. Erdős șef-judecător, Dr. I. Bârsan notar public, Dr. S. Dan avocat, Gh. Berdan avocat, preoți și învățători.

La masă a toastat Prea Sfinția Sa Episcopul Dr. Grigorie Gh. Comșa pentru Regele Carol II.

Urmează apoi Protopopul Ștefan Lungu pentru Prea Sfinția Sa Episcopul, aducând elogii activității apostolice a principelui bisericii arădane. Preotul Iuliu Bodea toastează pentru I. Prea cucernicul consilier eparhial M. Păcățianu, care însoțește pretutindena pe Prea Sf. Sa. Dl. deputat sinodal Dr. A. Horga toastează în cuvinte calde și foarte alese pentru Prea Sfinția Sa Episcopul. Seria toastelor îi încheie pâr. I. Cosma, vorbind pentru cinstirea Dlui primpretor Dr. Fl. Ștefănică, numindu-l tata preoților din plasa Șebiș. La ora 3 p. m. masa se ridică, iar înaltul ierarh, satisfăcut de roadele ostenelelor Sale, pleacă cu automobilul spre Gurahonț, continuând munca apostolică, pentru luminarea și ridicarea masselor.

Raportor.

Inaugurarea cursurilor dela Academia teologică din Arad.

Joi în 5 Octomvrie a avut loc inaugurarea cursurilor la Academia Teologică din Arad.

La ora 10 a. m. toți studenții, în frunte cu întreg Corpul profesoral, au plecat la catedrală, unde părintele Rector Dr. Teodor Botiș, asistat de P. C. Părinți Profesori, a oficiat chemarea Duhului Sfânt pentru noul an școlar.

După Te Deum a urmat în Aula Academiei o serbare de inaugurare a cursurilor, în cadrul căreia Pâr. Rector Dr. Teodor Botiș a rostit o impresionantă cuvântare.

Dăm în rezumat frumoasele cuvinte ale P. C. Sale. Chemarea Duhului Sfânt asupra celor ce încep o nouă lucrare este întărirea lor pentru a putea munci cu mai multă hotărâre și perseveranță. În special pentru noi, care ne pregătim a deveni slujitorii altarului, ocrotirea Duhului Sfânt este cu atât mai necesară cu cât la tot pasul suntem expuși să înfruntăm săgețile veninoase ale lumii materialiste.

Concepția materialistă, care a subjugat, în epoca noastră, o mare parte din societatea umană, încearcă să depărteze pe om de învățătura evangheliei, rătăcindu-l de pe drumul mântuirii. Dar aurul rămâne tot aur, ori unde l-ai arunca. Percepțiile Mântuitorului Hristos nu-și vor pierde sublimitatea, cu toate acțiunile curentelor subversive, cari încearcă să le submineze, ci își vor păstra strălucirea și vor rămâne vecinice.

Intunericul nu poate învinge lumina și minciuna adevărul. Creștinismul spiritual nu va fi învins de concepția materialistă.

Științele pozitive, cari par foarte avansate și neschimbabile într'o epocă, vine o altă epocă cu teorii noi și răstoarnă tot, dovedind neeternitatea lor. Pe câtă vreme învățăturile creștine sunt neschimbabile și spiritualizează pe om, dându-i un adevărat reazim al vieții, mângâindu-l și fericindu-l. Ele învață pe om să privească totul sub unghiul eternității, să-și vadă nimicnicia lui față de atotputernicia lui Dumnezeu.

Dumnezeescul Apostol Pavel ne învață să muncim cu timp și fără timp și tuturor toate să ne facem. De aici reese că preoția nu trebuie privită ca o carieră de rând, limitată la orele de birou, ca direcțiile de rând, ci ca un apostolat fără îngrădiri vremelnice, în care cu seninătate să muncim, cu încredere și dragoste, primind chiar cu același seninătate batjocurile și ostilitățile lumii, fiind siguri că mulțumirea internă sufletească le va răscumpăra.

Corpul profesoral muncește, ca în cel patru ani de cursuri teologice, pe cari studenții îi petrec sub zidurile acestui Institut istoric, să-l scoată din aluatul lumii de rând, mărlindu-le orizontul lumii spirituale, transformându-i într'un aluat nou, făcându-i din trupești oameni, duhovnicești filii ai luminii.

Dacă profesorii depun această muncă, cu atât mai vădit sunt datorii studenții să muncească, pentru mulțumirea lor internă, pentru mulțumirea părinților lor sufletești și pentru prosperarea sfintei noastre Biserici.

Indemnând pe studenți la o muncă asiduă, termină prin o frumoasă și înălțătoare rugăciune, anunțând prin aceasta inaugurarea cursurilor.

Cuvântarea P. C. Sale a produs o adâncă impresie asupra ascultătorilor și a fost primită cu aplauze furtunoase.

Asociația de asigurare a preoților din dieceza Arad.

În Nr. 33 din 21 August am arătat în coloanele revistei „Biserica și Școala”, că o parte dintre frații preoți bănățeni, într-o adunare, ținută în Timișoara, au discutat chestiunea înființării unei Asociații de asigurare, în caz de moarte.

Preconizam ideea funcționării ei în cadrele asociației „Andrei Șaguna”, pentru toți preoții din dieceză.

Această părere susținută la o întrunire mai proaspătă a preoșimii bănățene, ținută tot la Timișoara, a căzut însă față de dorința majorității de a se înființa deocamdată numai „Asociația preoților bănățeni”.

— Asociația preoților bănățeni?

— În lipsa alteia, da!

Când am însă posibilitatea de a intra în Asociația tuturor preoților din Eparhie, deci într-o asociație, cu mai multe mijloace și posibilități de funcționare și viață, este ușor de înțeles, că este în interesul meu și al fiecărui preot, — ca mai presus de orice ambiție locală, — să sprijinească înființarea unei astfel de Asociații.

În înființarea unei Asociații cu un număr restrâns de membri și pe regiuni, nu numai că este greu de realizat, dar pare ca un fel de izolare voită de restul fraților colegi, — năpăstuiți de aceleași greutatea și avizată la aceleași mijloace de ușurare, — ajutorare.

Și posibilitatea de a se organiza și ajuta toți frații colegi din eparhie, se dă.

Circulara Prea Sfințelui Sale Părintelui Episcop Grigorie din 6 Septembrie a adus, — tocmai la timp, — un suflu de întărire.

În cuvintele arhieresi grălește dureroasa grijă de soarta sf. biserici, care se schițează alături cu grija de soarta preoșimii.

Alături de cuvinte simți că o binevoitoare mână coboară și cearcă să ridice, să ușoreze povara multelor nevoi.

Rare astfel de circulare!

Puține din ele se cetesc cu atâta interes. Drepturi contestate, sau nesocotite până ieri, se confirmă aici.

Și se anunță pregătiri pentru înființarea unei Asociații de asigurare pentru preoți: — Aceea asociație pentru înființarea căreia s'au produs atâtea frământări.

Când capul încoronat militează alături de noi gregarul de rând, — pentru drepturile și ajutorarea subalternilor Lui, nu numai în circulare pastorale, broșuri, ci inspiră articole cași: „Activitatea preoșimii în funcție de starea ei materială”, apărut într'un recent număr din „Universul”, — suntem datorii a ne înșirui sub steagul de chemare.

O luptă se poate câștiga numai atunci când toți

soldații în subordine înaintează în direcția indicată de comandant.

Preoșimii bănățene îi rămâne, — pe lângă satisfacția morală, că a zorit cu o clipă mai de vreme înființarea Asociației, — să-și spună cuvântul la masa verde.

Tio Flaviu.

I M N

la întimpinarea P. S. Sale Dr. Grigorie Gh. Comșa, episcopul Aradului cu ocazia sfințirii Monumentului Eroilor din Hălmașiu.

I.

*Hălmașiu este astăzi în mândra sărbătoare,
Gătit frumos și falnic ca razele de soare,
Cu steaguri pe ziduri și multe mândre flori,
Cu suflete 'ncrustate de cel mai sfințit flori,
Multime vezi venind din jur, din depărtări,
Venind cu mic cu mare din zări, de peste zări;
În haine de serbare cu toți vin volos
Să 'ntimpine cu bine pe unsul lui Hristos!*

II.

*E zi de sărbătoare, aleasă, triumfală
Cu înaltă pompă astăzi și arhipastorală.
Când tot Românul ager, voinic și credincios
Serbează cu-al său suflet un act preaglorios,
Un act de demnitate măreț și pururi sfânt
Ce vecl de vecl slăvește eroicul avânt
Al celor ce luptat-au în marele război,
Jertfindu-și chiar viața, cu suflet de eroi.*

III.

*Murli-au mulți în lupte cu amorul țării 'n sân
Scrind în cartea vieții un nume de Român,
Iar astăzi naștinea, fiind cunoscătoare
De jertfele lor sfinte, le-așează câte-o floare
Și peste flori așează o lacrimă fierbinte,
Uându-le mormântul, prin veacuri înainte,
Căci mare e al nostru părinte — Dumnezeu
Sădind recunoștință în tot poporul său.*

IV.

*Serbarea noastră astăzi e plină de înălțare
Și din a noastre inimi un gând curat răsare:
În vecl slăvit să fie al nostru Dumnezeu
Căci dat-a la serbare s'avem un arhieru.
La mulți ani să trăiască, cu toți să strigăm,
Auzi-ne, o Doamne, pe Tine, Te rugăm
Căci mult se străduiește ca legea să ne învețe
Acum și totdeauna și pân, la bătrânețe.—*

Petre Irbășiu.

Pagina catihetică

Materiile de Religie pentru cl. I. primară.

9. Ce sărbătorim noi la Crăciun?

În zilele acelea ieșit-a poruncă dela împăratul August, să se scrie fiecare în cetatea sa. *Preacurata*, însoțită de *Iosif*, s'a suit în *Vitleem* să se scrie.

Când erau ei acolo, a născut pe Fiul său într'o peșteră și l-a înfășat și l-a culcat în iesle, pentru că nu aveau loc la gazdă.

Niște păstori erau într'aceeaș lature păzind turmele. *Ingerul* Domnului a stătut înaintea lor și le-a vestit: *s'a născut vouă astăzi Mântuitor*. Indată s'a arătat mulțime de îngeri cântând: *Mărire întru cel de sus lui Dumnezeu și pre pământ pace, întru oameni bunăvoie*.

Păstorii au venit degrab și au aflat pruncul culcat în iesle și s'au întors laudând pe Dumnezeu.

10. Cum să ne purtăm în sfânta biserică?

Iosif și Maria se duceau la *Ierusalim* în fiecare an la *praznicul Paștilor*. Când a fost *Iisus de 12 ani*, l-au dus și pe el.

Sfârșindu-se praznicul s'au întors spre *Nazaret*. *Iisus a rămas* în *Ierusalim*. Printre rude și cunoșcuți nu l-au găsit și s'au întors la *Ierusalim* să-l caute. L-au găsit în biserică, în mijlocul învățaților. Toți se minunau de *priceperea* și de răspunsurile lui.

Maica lui i-a zis: Fiule, pentru ce ai făcut aceasta? El le-a zis: N'ați știut, că în casa Tatălui meu se cade mie să fiu?

Atunci, împreună cu ei, a venit la *Nazaret* și *sporia cu darul* la Dumnezeu și la oameni.

11. Cum s'a arătat sfânta Treime?

Venit-a *Iisus* la *Jordan*, să se boteze dela *Ioan*. *Ioan* îl opria zicând: Eu trebuie să mă botez de tine și tu vii la mine? *Iisus* a zis: Lasă să plinim toată dreptatea. Atunci l-a botezat.

Ieșind el din apă, s'au văzut cerurile deschise și *Duhul* ca un porumb pogorându-se peste *Iisus*. Și glas a fost din ceruri: Acesta este *Fiul* meu cel iubit, întru care bine am voit.

— 0 —

ad. 9. În legătură cu lecția aceasta toți vorbim și trebuie să vorbim despre sărbătoarea Nașterii Domnului și despre obiceiurile împregnate cu ea: copiii

cu steaua, colozile, darurile de Crăciun, tot atâtea semne de bucurie mare. Și cei mai mulți de aci pornim. Bucuria este, oricum s'ar înfățișa, pentru venirea, pentru nașterea lui *Iisus Hristos*. De altfel e o lecție, care exista și în programele vechi și știm cu toții ce învățătură să dăm copiilor din ea și ce sentimente să deșteptăm în ei. Accentuăm un lucru: poate să fie lecția dezvoltată cât mai colorat, cât mai viu, pot fi trecute în revistă obiceiurile cu toată bucuria legată de ele, dar bucuria și dragostea să culmineze în bucuria și dragostea, că s'a născut *Hristos*, să ne mântulască, precum a făgăduit Dumnezeu celor dintâii oameni.

Cu lecția aceasta (a 9-a) am încheiat seria lecțiilor contemplate pentru *trimestrul prim*. Credem că e vreme suficientă pentru a lua fiecare lecție cât mai temeinic și pentru repetări.

Firește, nu am dat cântările în aceste nouă lecții. Le-am indicat însă din caz în caz, unde lecția cere să fie luată și o cântare. În numărul viitor le vom da pe toate la un loc, când vom spune și câteva cuvinte despre cântarea bisericească în clasa întâia și peste tot în școala primară.

În legătură cu lecția despre Nașterea Domnului vom lua în clasa I. o colindă ușoară. N'o dăm nici aci, nici între cântări. Poate varia din an în an. Vom preferi însă colinzile cari vorbesc despre nașterea Domnului, cum sunt: „*O, ce veste minunată*“, sau „*Ce vedere minunată*“, ca și prin colindă să se repetească cuprinosul lecției.

ad. 10. Textul contemplat pentru această lecție, cuprinde pe scurt cele din sfânta Evanghelică după *Luca* 20, 40—52 (*Iisus la 12 ani în biserică*). Aici *Iisus* se arată pe sine ca *Fiul* lui Dumnezeu, precum l-a arătat *ingerul* la *Bunavestire*. El ne arată că *biserica este casa Tatălui său casa lui Dumnezeu* și prin exemplul său ne învață, că în biserică să ne purtăm cuvințios, ascultând învățăturile date acolo. Cei ce fac aceasta sunt plăcuți înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor. (*Sporia cu darul*).

În al doilea rând se va arăta situația de atunci, când pe sate erau numai case de rugăciuni, iar biserică era una singură, în *Ierusalim*. Azi avem în tot satul biserică și suntem dator cu atât mai mult să o cercetăm. De rugat ne putem ruga și trebuie să ne rugăm și acasă părinții cu copii, în școală elevii cu învățătorul, ne putem ruga și la câmp, călătorind, dar biserică e locul ales de Dumnezeu în care să i ne rugăm toți, mici și mari împreună cu preoții, împreună cu sfinții.

În rândul al treilea vom da elevilor cunoștințele despre biserică. Îi conducem la biserică și le arătăm cum să se închine înainte de intrare, după ce au intrat, apoi locurile următoare: altarul, unde preoții aduc slujbă; stranele, unde cântă cântăreții; solii unde stau copiii, nala unde stau bărbații și femeile, turnul. Li

se va arăta forma bisericii, cruce, apol părți și obiecte: iconostasul, sfeșnice, prapori, repede, făclii și altele.

Toate acestea vor fi apol desemnate de catihet în școală pe tabla mare, iar de elevi pe plăci, sau pe hârtie. Despre catehizarea prin desen am scris în „Revista Teologică” Sibiu N-rul 1—2 din Ianuarie—Februarie 1933.

ad. 11. Cât privește lecția al cărei titlu l-am pus aci, este despre Botezul Domnului. Copiii au învățat să zică la semnul Crucii: în numele Tatălui și al Fiului și al sfântului Duh. Aci li se va spune, că multă vreme Dumnezeu nu s'a descoperit oamenilor în chip desăvârșit. Nici copiii nu învață în clasa întâia toată știința, ci treptat, în anii creșterii. Arătarea desăvârșită s'a făcut la Botezul Domnului.

Se va repeți ceea ce știu despre Botez din lecția despre păcatul strămoșesc. Iisus a fost fără păcate. Nu avea trebuință de botez nici la 30 ani. Noi ne naștem cu păcatul strămoșesc și trebuie să ne botezăm imediat după naștere. Botezul înseamnă moarte și înviere și anume: Botezarea Domnului închipuia moartea trupească și învierea trupească a lui Iisus Hristos, botezarea noastră înseamnă moartea noastră față de cel rău și învierea față de Hristos Domnul.

Rămâne facultativă învățătura că botezul lui Ioan a fost numai pregătitor, iar adevărata Taină a sfântului Botez ne-a dat-o Iisus Hristos.

Se va da o deosebită atențiune însă obiectelor dela Bobotează: sfințirea apei și a caselor, taina apei sfințite în bisericile ortodoxe, troparul Bobotezei, care cuprinde atât de bine istoricul, că ar putea să-l înlocuiască.

Preotul Florea Codreanu.

Statutul

Asociației Generale a Clerului Ortodox român din România.

— Proiect —

I. Numire; Scop; Mijloace; Membri.

1. Se înființează pe durată nelimitată „Asociația Generală a Clerului ortodox român din România”, cu sediul în București, și cu ramificații pe eparhii, eventual și județe, până la posibila rotunjire pe eparhii.

2. Scopul general al Asociației generale a Clerului ortodox român este: de a crea cadrele de federalizarea actualelor organizații preoțești din cuprinsul țării; — de a armoniza concepțiile eventual deosebitoare, și de a aduna întreg Clerul ortodox român într'un mănunchiu de acțiune concentrată.

3. Ca scopuri mai deaproape, Asociația generală a Clerului ortodox român va năzu să realizeze:

a) Apărarea prestigiului și a intereselor membri-

lor Asociației.

b) Studiarea diferitelor chestiuni de natură profesională și de cultură religioasă.

c) Propășirea culturii și educației creștine naționale în popor.

d) Cultivarea emulației și solidarității clericilor ortodocși români.

4. Mijloacele pentru atingerea scopului Asociației generale a Clerului, sunt:

a) Congrese, întruniri, conferințe.

b) Bibliotecel populare.

c) ziar, reviste, broșuri, ilustrațiuni religioase și naționale și orice alte publicațiuni cu caracter creștin.

d) Editură, librării, tipografii, etc.

e) Procesiuni religioase, excursiuni, serbări populare, cinematograf, teatru popular, etc.

f) Cămine preoțești și azile pentru preoți nepuțincoși, pentru văduve și orfanii de preoți, înființarea de sanatorii și adăposturi la stațiuni balneare și climaterice pentru preoții bolnavi și familiile lor.

g) Ori cari alte feluri de mijloace și activități, compatibile și potrivite pentru realizarea scopurilor arătate mai sus.

Art. 5. Asociația generală. Clerul va putea primi, pentru realizarea scopurilor sale, danii și orice fel de legate, în bani ori în natură, pelângă cotele ce le va primi dela organizațiile preoțești în subordine.

Art. 6. Calitatea și atribuțiile membrilor Asociației generale a Clerului se stabilesc, de fiecare organizare în subordine — mitropolitană, eparhială, județeană, sau de alt fel — prin statutul respectiv.

Art. 7. Asociația generală a Clerului ortodox român lucră prin:

a) Congrese generale,

b) Consiliul general.

c) Comitetul central.

d) Biroul Asociației.

II. Congresul general.

Art. 8. Asociația generală Clerul ortodox român va ține în fiecare an câte un congres ordinar, iar extraordinar când trebuința va cere.

Art. 9. Congresul se constituie din membri: a) onorifici b) delegați; c) extraordinari.

a) Membri onorifici sunt toți Chiriarli și vicarii lor cu grad de arhieru.

b) Membri delegați sunt reprezentanții trimiși de către Asociațiile preoțești în subordine. Numărul membrilor delegați se stabilește pe eparhii — la 15 și 20 — după norma reprezentării clerului în congresul național-bisericesc. Alegerea acestor delegați o vor face asociațiile preoțești din congresul eparhiilor.

c) Membri extraordinari sunt: Ministrul Cultelor, dacă este creștin ortodox; decanii și profesorii facultăților de teologie ortodoxă; și toți acei buni creștini ortodocși, pe cari congresul general — la propunerea consiliului general — îi va proclama de membri extraordinari ai săi, pentru motivul vrednicilor mai alese, sau pentru danile lor făcute pelângă viața lor colavioasă.

Membrii extraordinari se admit în congres cu titlul de consultare.

Art. 10. Congresele vor fi ambulante, adică se vor ține, pe rând, pe mitropolii și, pe cât va fi posibil, și pe eparhii, în fiecare din centrele eparhiale.

Art. 11. Congresul se ține cu binecuvântarea I. P. S. Sale Patriarhul, Președintele Sf. Sinod, cărui

și se va prezenta ordinea de zi a Congresului, data și locul ținerii lui, iar I. P. S. Sa va notifica aceasta PP. SS. Chiriarhi.

Art. 12. Președintele Asociației, convoacă congresul de acord cu comitetul central, sau la cererea unei treimi din membrii delegați al congresului general. Congresul se constituie și lucră valid cu ori câți membri delegați se întrunesc.

Art. 13. Președintele are conducerea congresului, asistat de doi vice-președinți și de secretarul general al Asociației.

Art. 14. Sfera de activitate a congresului este:

- a) Alegerea consiliului general.
- b) Controlul activității consiliului general și comitetul central.
- c) Aprobarea gestiunii anuale și acordarea descărcării.
- d) Stabilirea bugetului anual.
- e) Cercetarea mijloacelor asociației de a-și ajunge scopul.

f) Modificarea Statutelor și votarea Regulamentului Congresului cu 2/3 din numărul total al membrilor delegați al congresului general.

g) Hotărâri asupra propunerilor consiliului general, a comitetului central, precum și asupra propunerilor societăților preoțești, dacă acestea au fost prezentate consiliului general cu cel puțin 30 de zile înainte.

Art. 15. Ca normă a discuțiilor din congresul general se admite, până la alte dispoziții, Regulamentul interior al Congresului național bisericesc.

Art. 16. Deliberările congresului sunt publice. La congres poate să participe, ori ce preot și ori care creștin dreptcredincios. La cuvânt însă, vor avea drept numai membrii: onorifici, cei delegați și membrii extraordinari.

Art. 17. Hotărârile și desideratele congresului general preoțesc se iau de membrii delegați și, pe cât se poate, se exprimă cu unanimitate. Când, însă, s'ar ivi necesitatea unei votări, aceasta intră în dreptul exclusiv membrilor delegați.

III. Conducerea asociației.

Art. 18. Asociația se împarte în atâtea secții câte eparhii sunt. Aceasta împărțire nu prejudiciază față de păstrarea actualelor organizații preoțești pe mitropolii și pe județe, sau pe alte rațiuni de grupare mai mărunță, existente până la rotunjire pe eparhii, ce e de dorit, dar nu se impune.

Art. 19. Asociația se conduce de un consiliu general și de comitetul central.

Art. 20. Consiliul general se compune:

a) din *președintele asociațiilor preoțești* din cuprinsul eparhiilor.

Acolo, unde în cuprinsul unei eparhii există mai multe societăți preoțești, delegatul pentru consiliul general va fi președintele societății celei mai numeroase;

b) din 9 membri aleși de congresul general.

Art. 21. Consiliul general alege din sinele său pe președintele general, doi vicepreședinți, un secretar și un casier.

Art. 22. Consiliul general va lucra sub conducerea președintelui general, având menirea: de a revizui din timp în timp situația generală a Bisericii și a Clerului; să studieze problemele de ordin general, mai importante sau mai deficiente, și să propună soluții congresului general sau altor factori.

Art. 23. Toate problemele, mai importante sau mai deficiente, au să fie comunicate de consiliul general, din bună vreme, și secțiilor, cu un termen convenabil și limitat, în care vor avea să și spună și ele cuvântul. Asemenea chestiuni nu vor putea fi duse înaintea congresului general, decât după pronunțarea secțiilor interesate și însoțite de raportul lor și după ce vor fi trecute prin consiliul general.

Art. 24. Pentru o cât mai temelnică stare a chestiunilor vizate în articolul precedent, consiliul general va avea să le examineze și în atribuția sa ca *cerc de studii*, cu înfățișare și cu rosturi ce se vor defini mai deaproape prin regulamentul asociației generale.

Art. 25. Consiliul general se întrunește de câte ori cere trebuința, dar cel puțin odată pe an.

Pentru a face accesibilă participarea și colaborarea din toate părțile patriarhiei consiliul general la consfătuirile și lucrările, ședințele acestea încă vor fi ambulante.

Art. 26. Dacă fiind dificultatea întrunirilor la distanțe mari, — ședințele consiliului general, convocate cu cel puțin 14 zile libere, se vor ține cu numărul de membri prezenți.

Art. 27. Consiliul central va sta din 5 membri aleși de consiliul general, din sânul său și va fi organul permanent de conducere al Asociației generale.

Art. 28. Comitetul central are misiunea: de a executa hotărârile congresului general; de a procedea în chestiunile curente ale Asociației generale, cari nu necesită o hotărâre principiară, și de a face necesarele preparative și propunerii către consiliul general și, pe aceasta cale, către congresul general.

Art. 29. Președintele general se alege (conform cu art. 21) de consiliul general dintre clericii oricărei eparhii. El va fi ajutat în lucrările sale de vicepreședinți, secretarul general și casierul general.

Art. 30. Președintele și secretarul general formează *biroul Asociației generale* a clerului, cu atribuții a: de a lucra și procedea în cazurile de urgență, în chestiuni deja decise, cari nu necesită rezolvare principială.

Art. 31. Secretarul general și casierul general se aleg din sânul consiliului general.

Art. 32. Organele de conducere (consiliu general, comitetul central, președinte, vicepreședinte, secretar și casier) primesc încredințare pe o durată de 3 ani. După expirarea mandatului lor, ei pot fi realesi.

Art. 33. Președintele e conducătorul de fapt al asociației. El sau un delegat al său dintre vicepreședinți reprezintă asociația înaintea diverselor instituțiuni.

Toate actele ce emană dela asociație vor fi semnate de președinte și de secretar.

Art. 34. Secretarul ține procesele verbale ale congresului, ale consiliului general și ale comitetului central și săvârșește toate lucrările de cancelarie.

Art. 35. Casierul păstrează registrul societăților asociate, încasează cotele secțiilor, ținând registre în regulă, îngrijește de averea asociației, dând socoteală consiliului general și congresului anual. El răspunde în primul rând de corecta administrare a averii asociației.

Art. 36. Cenzurarea tehnică a gestiunii financiare a asociației se face de către o *comisie de cenzori*. Aceasta comisie se compune din 6 preoți locali din București, dintre cari 3 înși vor fi supleanți, dar cu toți membri activi ai organizației preoțești locale.

Acestea vor fi aleși de congres pe timp de un an. Atribuțiile lor sunt cele prevăzute în codul comercial.

Art. 37. Gestiunea financiară, examinată de cenzori, va trece, prin examinarea consiliului general, la congresul general, pentru reexaminare și acordarea descărcării reglementare, după ce gestiunea va fi fost găsită conform cu hotărârile congresului și cu regulile de contabilitate.

IV. Alte dispoziții.

Art. 38. Organizațiile preoțești, care s'au declarat pentru federalizare în sensul și în cadrele acestui statut, își păstrează în sfera lor de activitate, deplină libertate de organizare și de acțiune. Sunt obligate ca, în decurs de un, an să-și completeze actualele statute cu dispozițiile necesare la precizarea raporturilor de reprezentare centrală, punându-și statutele în acord cu prezentul statut de federalizare.

Art. 39. Intrarea oricărei asociații preoțești în cadrele prezentului statut de federalizare chiar și după aprobarea lui, rămâne liberă și ea nu va necesita o nouă aprobare din afară a prezentului statut de federalizare.

Art. 40. Organizațiile în subordine, obligate a intra în cadrul statutului de federalizare, își vor fixa cotizațiile, pe care le află potrivite pentru membrii lor, iar din acele cote vor avea să contribuie minimal cu 6% din totalul încasărilor, la dispoziția necesităților reprezentate de conducerea centrală a asociației generale a clerului.

Art. 41. Dacă oarecare organizație obține dăruri, legate sau ori ce beneficii în afară de cotizații, acele le aparțin integral.

Art. 42. Eventuala desființare a asociației generale o va putea pronunța congresul general cu o majoritate de cel puțin 2/3 voturi a membrilor delegați. În asemenea caz, averea ei se repartizează, în favoarea asociațiilor federalizate și pe măsura proporției de contribuție din partea lor.

Art. 43. Pentru completarea organică și în același spirit a statului prezent, asociația generală a clerului ortodox român își va întocmi regulament interlor.

Revizuit și completat din ședința comisiei întrunite în București la 18 Oct. 1932.

Raportor: prot. Gh. Ciuhandu.

Programa analitică și metoda învățământului religios din școala primară

Pentru orientare să le examinăm.

1. *Metoda treptelor formale* greșește în aceea, că frânge istorioara în mai multe bucăți, iar după fiecare bucată se face reproducere și apoi aprofundare. Celce vrea să înțeleagă, că prin procedura aceasta, atențiunea și interesul elevilor, pe care l-am dobândit la începutul lecțiunii prin pregătire sau introducere, în decursul predării l-am nimicit cu rupearea firului, îmbucătățind istorioara și atrăgându-le atențiunea prin aprofundări asupra altor lucruri, fapte și idei. Greșala aceasta trebuie reparată.

Altă greșală are acest metod, că ține cu orice preț la predarea lecțiunii pe 5 trepte, ceea ce îngreulează procedura, de multe ori fără rost, pe când osteneala și a catihetului și a elevilor s'ar putea cruța, predând materia pe 3 trepte, anume: pregătire, predare și încheiere, cum face școala activă.

2. *Metoda școlii active*, al așa ziselor trepte psihologice, are parte bună, că prin povestirea fără întrerupere a istorioarei, ținde la susținerea încordată a atențiunii și interesului elevilor până la fine.

Greșește însă că ținde numai la deșteptarea sentimentului religios, neglijând cu totul imprimarea cunoștințelor religioase, ideilor și faptelor cuprinse în istorioară și de care creștinul are lipsă ca de pâinea de toate zilele.

Mai departe exagerează și greșește metoda aceasta prin abandonarea textului Sf. Scripturi, la istorioarele biblice, precum și prin „amânunțirea până la saturație a povestirilor”; apoi prin modernizarea istorioarei, dându-i culoarea locului și vremii noastre. B. o. despre Sf. Ioan Botezătorul nu s'ar putea vorbi mai bine, decât amintind în istorioară cum: „*In stradă se afla o bancă, vopsită cu verde, pe ea sta bătrânul Matei și-și fuma luleaua*” (Bine înțeles, că pe timpul lui Ioan Botezătorul nu era cunoscut tutunul și luleaua).

Greșește mai departe, când istorisirea parabolilor și minunilor Domnului Hristos o face în stil poetic, în caracter de figuri stilistice, care duc la credința că sunt legende și povestiri fantastice. Iar aceasta a se presupune despre fapte istorisite în Istoria Biblică e cu totul nepermis și imoral.

3. Constatăm însă cu plăcere, că în fața unificării învățământului religiunii în școala primară, metodiștii școlii formaliste și-au dat seama de greșelile metodei lor și că trebuie corectat și simplificat, abandonând părți rele din metoda lor și acceptând părți bune din metoda școlii active.

Din cât am putut însă urmări, reprezentanții școlii active, care sunt numai în vechiul regat și cred că nu ne înșelăm afirmând că sunt numai laici, au rămas intransigenți pe lângă principiile ce le-a profesat școala activă până acum. Și fiindcă acești metodiști, în vechiul regat, în domeniul învățământului religiunii au ocupat teren și au aderenți dintre clerul înalt, avem motiv să ne temem că unificarea proiectată, în loc de pace și bunăvoință, ne deschide perspectiva unui războiu în sânul Sfintei noastre Biserici.

Dar mai e de observat, că și metodiștii formalisții (aderenții treptelor formale), deși convin că metoda trebuie reformată și simplificată, nu convin însă asupra normei după care să ajungă la unificare. Astfel:

a) Unii metodiști susțin, că predarea materiei istorice să se facă și pe 5 și pe 3 trepte conform materiei. Dar susțin, ca istorisirea să fie sentimentală și interesantă, apropiată de a școlii active și făcută într-o bucată.¹⁾

¹⁾ Vezi Revista Teologică, Sibiu, an 1932 p. 307—329.

b) Alți metodiști sunt de părerea, că predarea să se facă cu povestirea istorioarei strict după textul din manual; unul pretinde ca istorisirea să se facă într-o bucată, altul în mai multe bucăți; dar după reproducere, și la unul și la altul urmând 2 feluri de explicări, plus aprofundare, plus ultimele trei trepte formale, ³⁾ ceace precum se vede nu înseamnă ușurință care o așteaptă în propunere celce pretind simplificarea metodului.

Cu privire la limbajul de predare a lecturilor însă aceștia cer ca să fie simplu, nemeșteșugit. Domnul Neculau zice: În lecțiunile pentru școala primară n'au ce căuta: stilul bogat, expunerea amplă și tonul oratoric. O lecțiune ținută în astfel de condiții e oribilă, (Metropolia Moldovei No. 6-7, 1932.)

Părerea ce mi-am format eu asupra metodului în temeiul practicei ce am făcut, se identifică cu a metodiștilor de sub a., cu deosebirea că: 1. Istorisirea eu o fac de cele mai multe ori în formă socratică, din motiv, că aceasta ușurează explicarea materiei, până când în aprofundare se face mai mult aprecierea morală a faptele. Iar cât privește ultimele trepte, cari urmează predarea, conform materiei, la unele lecțiuni am aplicat încă trei trepte, iar la altele numai încheierea, întocmai ca metodiștii de sub a.) 2) A doua deosebire, care mă desparte de cel de sub a) e: că la predarea pildelor și minunilor Mântuitorului, eu folosesc strict textul biblic, pe care îl modifică cu flori stilistice, mi-se pare inadmisibil, căruia în aprofundarea ce urmează l-se face explicarea de lipsă. Și sunt de credință că în felul acesta am corespuns așteptărilor școlii noastre catihetice.

În acestea am prezentat tabloul, care ne înfățișează starea în care se află problema de unificare a învățământului religiunii din școala noastră primară. După cum se vede, nu sunt colorii prea îmbucurătoare.

Dar să legăm speranță de înțelepciunea Sfântului Sinod, care va ști să netezească calea, ce duce la adevăratul liman.

Pr. Nicolae Crișmariu

Statutul casei culturale

Cap. I. Scopul și Patronul Casei culturale

ART. 1. Parohienii din comuna . . . . . se însoțesc a susține (înființa sau închiria) un local corespunzător, ca centru de întrunire obștească spre a învăța și aplica frățietatea propovăduită de sfânta noastră Biserică, sub patronajul parohiei ortodoxe din localitate.

ART. 2. Alt scop practic al Casei culturale este

³⁾ Vezi Curs de Catihetică de Dr. P. Barbu, Caransebeș, an 1933 p. 46-58 și „Tineretul României” de Dr. Gr. Gh. Comșa, Arad-an 1933 p. 185-190.

de a pregăti pe membrii ei și a premerge cu exemplu bun în fața tuturor locuitorilor din localitate, ca să poată contribui efectiv la îmbunătățirea stării religioase morale, sociale și economice locale și a înlătura rezele interne și neajunsurile vieții.

Art. 3. Patronul Casei culturale este P. S. Sa Episcopul ortodox de totdeauna al Aradului.

Cap. II. Mijloacele

Pentru atingerea scopului Casei culturale sunt:

1. Membrii Casei culturale recunosc învățătura sfintei biserici ortodoxe ca normă a vieții individuale familiare și obștești spre dobândirea fericirii vremelnice și veșnice.

2. Respectarea repausului duminical și întrebuințarea lui în scopurile fixate în aceste Statute.

3. Participarea la misiunile populare.

4. Aranjarea de „citiri biblice” sub conducerea preotului.

5. Participarea la pelerinaje și procesiuni bisericesti.

6. Păstrarea obiceiurilor religioase.

7. Desvoltarea dragostei și alipirii celei lucrătoare față de biserică și de întreprinderile ei.

8. Incurajarea străduințelor societății Sfântul Gheorghe, Oastea Domnului și a Reuniunii femeilor.

9. A premerge cu exemplu bun înaintea tineretului cum trebuie să se comporte în viața bisericească.

10. A nu întrebuința vorbe de ocară și a se feri de injurături și sudălmă.

11. A sprijini acțiunile pentru ocrotirea orfanilor văduvelor, săracilor și a celor neputincioși.

12. A ridica nivelul vieții morale din sat și a sprijini pe cei vișioși și scăpătați să se îndrepteze.

13. Pe cei înstrăinați de credință și de biserică a-i readuce în sânul comunității prin arătarea de bunăvoință, sfat și iertare.

14. A aplana gălceville și pricinele dintre rudeni vecini și ori cari locuitori, cu ocrotirea proceselor și împăcarea impricinașilor. Cel lezat să nu pornească la proces, înainte de a fi înfățișat pricina sa înaintea Sfatului Casei culturale, care își va da toată silința să-i împace pe impricinași.

15. A discuta împreună căile pentru întărirea simțământului național și patriotic.

16. A discuta și găsi căile pentru îndeplinirea cu conștiințiositate a datorințelor cetățenești.

17. A da sprijin efectiv organelor de stat ca să-și poată îndeplini datorințele lor oficiale în interesul locuitorilor și al binelui obștesc.

18. A sprijini acțiunile obștești pentru promovarea păcii și a bunei înțelegeri între locuitorii satului de orice nație și lege.

19. A sprijini școla, pe învățători și societățile de cultură.

20. A sprijini acțiunile pentru îmbunătățirea stării economice, ramii de industrie casnică, procurarea de

unelte economice, perfecționate, îmbunătățirea raselor de vite și de animale domestice, încurajarea pomării, albinării, prăsirea vermicilor de mătase etc., potrivit condițiilor pământului și îndeletnicirii locuitorilor, luând avizul experților și binefăcătorilor poporului.

21. Prestarea de lucrări în comun și în mod gratuit pentru ajutorarea celor lipsiți și nevoiași, a orfanilor și văduvelor de război, precum și a invalizilor din localitate.

22. Sprijinirea acțiunilor eparhiale pentru apărarea Bisericii, a slujitorilor și așezămintelor ei.

23. Procurarea de ziare în Casa Culturală ca să devie o clinică spirituală pentru netezirea vrajbilor și dușmanilor de tot felul.

24. Păstrarea solidarității sătenilor și potolirea în învrăjbirilor interne, eliminarea propagandelor politice și sectare printre membrii Casei culturale.

25. Prăznuirea zilei eroilor, și a celorlalte sărbători naționale.

26. Combaterea plăgii alcoolismului și a plăgilor morale: concubinaj, divorț, părăsirea copiilor, neascultarea de părinți.

27. Combaterea furtului, jafului și a păgubirii avuții obștești.

28. Ingrijirea de plantații pe stradă, în cimitir, pe drumuri și teren public.

29. Participarea la serbarea pomilor și a paserilor, și organizarea acestora în fiecare an în comună.

30. Ținerea în bună rânduială a Casei culturale și înzestrarea ei cu cele necesare pentru întruniri, zilnice și festivități publice, precum și adăpostirea bibliotecilor populare, chiar dacă aceste biblioteci au fost înființate de alte societăți (Astra etc.) culturale.

31. Casa culturală, în sfârșit găsind înțelegere și sprijin va putea înființa bancă populară, tovărășie agricolă pentru procurarea de unelte, societate de consum, societate pentru valorizarea produselor agricole fantară, trupă de teatru de diletanți, cursuri pentru analfați, societate de pompieri, de sport și de excursiuni, cămin pentru neputencioși, infirmerie, baie populară, atelier pentru industria casnică, școală de gospodărie casnică etc.

Cap. III. Averele casei culturale

ART. 5. Averele Casei culturale constă din:

1. Contribuțiile membrilor fondatori.
2. Contribuțiile anuale ale membrilor.
3. Venitul realizat de serbări publice.
4. Subvențiile dela parohie, comună autorități și particulari.

Cap. IV. Membrii Casei culturale

ART. 6. Membrii Casei culturale sunt:

1. P. S. episcop eparhial, patronul Casei culturale.
2. Fondatori, cari achită odată pentru todeauna o sumă, stabilită de adunarea generală.
3. Ordinari cari achită cotizația anuală.

4. Ajutători, toți membrii societății Sfântul Gheorghe, 'Oastea Domnului, Reuniunea femeilor' cu taxe benevole.

5. Onorari, pe care adunarea generală îi numește pentru vrednicia lor, câștigată în orice chip pentru binele Casei culturale.

ART. 7. Adunarea generală, la propunerea sfatului Casei culturale poate admite între membrii ajutători și locuitori de altă credință și limbă, cari se indentifică cu scopul Casei culturale.

ART. 8. Membrii fondatori ordinari și onorari, au dreptul de a alege și a fi aleși în sfatul Casei culturale și a se împărtăși de binefacerile așezămintelor înființate de Casa culturală. Membrii ajutători încă pot beneficia de foloasele Casei culturale fără a avea dreptul de a fi aleși la conducere și fără drept de vot.

ART. 9. Celce nu e la rând cu plățile către Casa culturală, își pierde dreptul de vot.

ART. 10. Reprezentanții societății Sfântul Gheorghe, Oastea Domnului și Reuniunea femeilor participa la consfătuiri cu membrii Casei culturale, când se tratează chestiuni de interes comun.

ART. 11. Calitatea de membru se pierde prin condamnare pentru nelegiuiri și alte fapte înjositoare, concubinaj, cei ce se leapădă de biserică și cari s'au dovedit că lucrează împotriva Casei culturale.

Cap V. Conducerea

ART. 12. În fruntea Casei culturale stă Sfatul, compus din:

1. Preoții locului, iar președintele conducătorul oficiului parohial pentru îndrumarea spirituală și culturală.
2. Învățătorii locali, notarul și medicul comunal, dacă aceștia sunt ortodocși.
3. Trei frunțași, recunoscuți ca oameni pașnici și înțelepți.
4. Un cassier, un controlor și un administrator.

Președintele de drept al Casei culturale și al Sfatului e parohul, care convoacă comitetul la ședință în fiecare lună și împreună chibzuieste măsurile pentru bunul mers al Casei culturale, aplanează divergențele dintre membri.

Despre fiecare ședință și obiectele dezbătute se ia proces verbal, se comunică celor în drept și la sfârșitul anului pregătește raportul către Adunarea generală. Acest raport cu deciziunile Adunării generale se transpune oficiului protopopesc, iar în acesta le așterne Consiliul eparhial.

ART. 13. Membrii comitetului se aleg pe 3 ani în adunarea generală.

Persoanele cu diplomă și cu roșturi culturale — administrative vor fi totdeauna preferați cu onoarea de a lucra la conducerea Casei culturale împreună cu frunțașii satului.

ART. 14. Administratorul se îngrijește de ținerea în rânduială a Casei culturale, ca să fie deschisă, la

dispoziția membrilor, încălzită, aerisită și supraveghează ordinea de casă, la oarele anunțate din zi și de peste săptămână. Supraveghează pe servitorul Casei culturale, angajat pentru serviciile necesare.

ART. 15. În Casa culturală nu se permite jocul de cărți și beutură, lărmuirea. Celce nu păstrează ordinea de casă, va fi îndepărtat și raportat Sfatului.

Cap. VI. Adunarea generală

ART. 16. Adunarea generală a Casei culturale se întrunește odată pe an, în luna Ianuarie. Se convoacă de către sfat cu 15 zile înainte de întrunire. Desbale raportul Sfatului asupra gestiunii anuale, controlează averea, cheltuelile, dă descărcare Sfatului, discută și decide asupra propunerilor Sfatului și ale membrilor cu privire la bunul mers al Casei culturale. Stabilește taxele pentru membrii fondatori și pentru membrii activi.

Alege membrii onorari.

Adunări extraordinare se pot convoca și altă dată, la cererea în scris a unei treimi din numărul membrilor Casei culturale.

În adunările generale și extraordinare nu se pot discuta chestiuni cari nu sunt prevăzute în Statute sau pe cari acestea le oprește.

Cap. VII. Supravegherea

ART. 17. Protopopul concernent este inspectorul oficial al Caselor culturale din parohiile protopopiatului, în calitate de delegat al Consiliului eparhial.

Despre activitatea Caselor culturale, protopopul va face raport adunării protopopești. Acest raport se va transpune Consiliului eparhial.

ART. 18. Forul suprem al Caselor culturale este Consiliul eparhial, Secția culturală. Acesta stabilește legăturile cu societățile culturale, recunoscute de stat și cu organele Ministerului instrucțiunii, legăturile de colaborare și de participare la opera de culturalizare a satelor cu ajutorul Casei culturale.

Cap. VIII. Dispoziții tranzitorii

ART. 19. Toate casele culturale, instalate în edificiile fostelor școli confesionale, precum și cele înființate sau închiriate de către organele bisericesti, sunt obligate dela data aprobării și promulgării prezentelor Statute a se conforma dispozițiile lor.

ART. 20. Asupra averii Casei culturale, în caz de dizolvare, e competentă Adunarea generală locală, ca lor prim, precum și Consiliul eparhial.

Nr. 4298/1933.

Acest statut, votat de Arhidieceza Sibiiului (1932), a fost adoptat de Adunarea eparhială a Aradului cu hotărârea No. 48/933, și se pune în aplicare în eparhia aceasta dela data publicării sale.

Arad, din ședința culturală a Consiliului eparhial, jiuță la 15 Septembrie 1933.

Dr. Grigorie Gh. Comșa
episcop.

INFORMAȚUNI.

Logodnă. Duminică în 1 Oct. l. c. s'a logodit d-șoara *Brândușa Oprea* din Arad cu d-l *Dimitrie Dărău*, candidat de preot din Tisa. Felicitări.

Ordin Circular.

Către toate Oficiile protopresbiterale și parohiale din Eparhia ort. rom. a Aradului.

Ordonăm, ca toate imprimatele, revizitele de scris, bisericesti, lumânări ș. a. necesare bisericii noastre, cari să găsească la Librăria noastră eparhială din Arad, să nu se mai cumpere din alte părți, căci chitanțele alăturate la socoți, despre rechizite aflătoare la Librăria noastră, se refuză și vor cădea în sarcina conducătorului oficiului parohial.

Arad, la 28 Martie 1933

Consiliul Eparhial ort. rom.
Arad.

No. 4666/1933.

Tuturor Protopopilor,

Pentru a lega și mai mult mișcarea religioasă „Oastea Domnului” de Sf. Biserică, se iau următoarele măsuri:

1. Până să se poată înfiriipa un contact personal al cuiva din centru și în numele centrului cu organele de sub întrebare, P. C. Ta vei chibzui asupra întrebării și a mijloacelor de realizare; care dintre preoții protopopiatului și cu ce resurse materiale ar putea să le cerceteze, cel puțin odată la an? Eventual din resursele bugetului protopopesesc;

2. Despre trimiterea și experiențele unui atare preot ni se va raporta la primăvară.

3. Să se pregătească întruniri și pe protopopiat, acolo unde avem contingente mai însemnate, și să li se sporească conștiința apartinerii la sf. biserică.

4. Despre lucrările mai de seamă, din comune și dela asemenea întruniri pe protopopiate, să se facă dări de seamă, cari, scrise scurt și bine, să fie trimise organului eparhial spre a le publica, pentru orientare obștească.

Arad, 27 Septembrie 1933.

† Grigorie
Episcop.

Licitație minuendă.

În baza planului și devizului de cheltuieli aprobat de Ven. Cons. Ep. prin rezoluția No. 3798/1932 pentru construirea din nou de lemn a bis. ort. rom. din Laz, prot. Buteni, se publică licitație minuendă cu oferte închise pe ziua de 26 Oct. 1933 ora 11 a. m. în localul școlii primare din loc, pe lângă următoarele condițiuni.

1. Prețul de strigare 265004 lei.
  2. Licitanții deodată cu înaintarea ofertei vor depune vadiul în bani gata 3% din prețul de strigare.
  3. Licitanții nu pot pretinde nici un fel de speșe pentru participare la licitație.
  4. Licitantul care va lua în întreprindere lucrarea bis. va suporta speșele planului și a devizului de cheltuieli de edificare.
  5. Planul și devizul se pot vedea zilnic la oficiul parohial din Laz.
  6. Cons. par. își rezervă dreptul să dea lucrarea antreprenorului în care va avea mai mare încredere și garanță, fără privire la rezultatul licitației.
- Laz, din ședința cons. par. dela 8 Sept. 1933.
Preot *Sinesie Tădăn* președinte.

Parohii vacante.

Conform rezoluției Ven. Consiliu eparhial ort. rom. din Arad No. 5435/933. Se publică concurs pentru alegerea de preot la parohia de clasa III. Bulza.

Venite:

- a) Una sesiune parohială și intravilanul de 1/2 jug.
- b) Birul preoțesc și Stolele legale.
- c) Întregirea dotației dela stat.
- d) Birul parohial.
- e) Casă parohială nu este, de locuință se va îngriji preotul, până când parohia va putea edifica casă.
- f) Preotul va catehiza la școala primară, fără altă remunerație, și va plăti impozitele după beneficiul său.

Recurenții, cu încuviințarea protopopului, se vor prezenta în sf. biserică, pentru a face cunoștință credincioșilor.

Cererile, adresate Consiliului parohial din Bulza, se vor înainta oficiului protopopesc din Birchiș.

Consiliul parohial.

În înțelegere cu: *Trăian Ciblan, protopop.* 3—3

—00—

În conformitate cu ordinul Ven. Consiliu eparhial No. 124/926 se publică din nou concurs cu termen de 45 de zile dela prima apariție în „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea postului de capelan temporal cu drept de succesiune pe lângă parohul deficient *Valeriu Magdu* din Ecica (Jud. Torontal, Reg. S. H. S.).

Venitele postului de capelan temporal:

1. Jumătate din sesia parohială constatătoare din 30 jugh. cad. pământ arător.
2. Jumătate din stolele legale.
3. Jumătate din 250 dinari până la regularea definitivă a birului.
4. A treia parte din salariul parohului dela stat.

Parohia este de cl. I. Dela concurenți se cere calificare pentru parohie de cl. primă.

Recursele ajustate regulamentar se vor adresa

Tiparul Tipografiei Diecezane Arad.

către comitetul parohial din Ecica și se vor înainta oficiului parohial din Sarcia (Sarcia jud. Torontal; Reg. S. H. S.), iar reflectanții, pe lângă observarea strictă a §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii, se vor prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în sf. biserică din Ecica, ca să-și arate dexteritatea în cele rituale și oratorice.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu *Gherasim Andru, adm. tractual.*

—□—

3—3

Conform rezoluției Consiliului eparh. No. 5311/933 pentru îndeplinirea parohiei vacante din comuna Cuied, în urma decederii preotului Terentie Micleuța se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul „Biserica și Școala”.

Venitele parohiei sunt:

1. Sesi parohială; 32 jug. cad.
2. Casă parohială în fosta școală conf. cu o grădină de 800 □.
3. Stolele legale și birul legal.
4. Întregirea dotației dela stat, pt. care parohia nu garantează.
5. Două drepturi de lemne din pădurea urbarială. Alesul va predica regulat, va catehiza elevii școlii primare din loc fără nici o remunerație din partea parohiei și va achita toate impozitele după beneficiul său.

Parohia este de clasa III.

Recursele, ajustate cu documentele necesare și adresate cons. par. ort. rom. din Cuied, se vor înainta Prea. On. of. pesc. din Ineu, iar reflectanții se vor prezenta, observând dispozițiile § 33 din regulamentul pt. parohii, în sf. bis. din Cuied, pt. a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice.

Consiliul par. ort. rom. Cuied. În înțelegere cu:

Mihail Cosma protopop.

—□—

2—3

Conform ord. Ven. Consiliu Eparhial 5996/1933, se publică concurs cu termen de 30 de zile, pentru îndeplinirea postului de paroh la parohia I. vacantă din Căpâlnaș.

Venite:

1. Sesi parohială, 31 jug., arător și fânaș.
  2. Intravilanul parohial, 1 jug.
  3. Stolele legale.
  4. Birul legal, care se ia în concurs din oficiu.
  5. Locuință în edificiul școlii confesionale noi.
- După pensionarea dir. școlar actual, preotul ales se va muta în edificiul școlii confesionale vechi.
6. Întregirea dotației dela stat, pe care parohia nu o garantează.
  7. Parohia e de clasa II-a.

Alesul va suporta toate impozitele după beneficiul său preoțesc și va catehiza la școlile primare din loc fără altă remunerație.

Recurenții, cu încuviințarea protopopului tractual, se vor prezenta într-o Duminică sau sărbătoare în sf. biserică pentru a liturghisi, respective a cânta și cuvânta.

Cererile de recurs, adresate Consiliului parohial din Căpâlnaș, se vor înainta, în termen legal, oficiului protopopesc din Birchiș.

Consiliul parohial ort. român din Căpâlnaș.

În înțelegere cu: *Trăian Ciblan, protopop.*

—□—

1—3

Red. responsabil: **Protopop SIMION STANA.**